

5.1 BIB0XX - BIBLIOGRAFIJE, NOVOSTI ... (ABC, UDK)

V to skupino izpisov spadajo vsi sezname novosti za različne vrste gradiva, nacionalna bibliografija in vse ostale bibliografije in sezname, kjer so bibliografske enote urejene po abecedi ali po skupinah UDK.

Izpise iz skupine BIB0XX oblikujemo iz lokalne baze podatkov. Skupina vsebuje dva izpisa:

- BIB001 - abecedni izpis,
- BIB002 - izpis po UDK.

Za izpise iz skupine BIB0XX je značilno, da je izpis razdeljen na bibliografski del in kazala.

Na vrhu prve strani bibliografskega dela se izpiše naslov v obliki, kot smo ga vnesli pri parametrih.

Posamezna stran izpisa vsebuje glavo in nogo. V glavi se izpiše besedilo, ki smo ga vnesli pri parametru `glava`. Pri izpisih, urejenih po UDK, se v glavi izpisuje tudi vrstilec UDK.

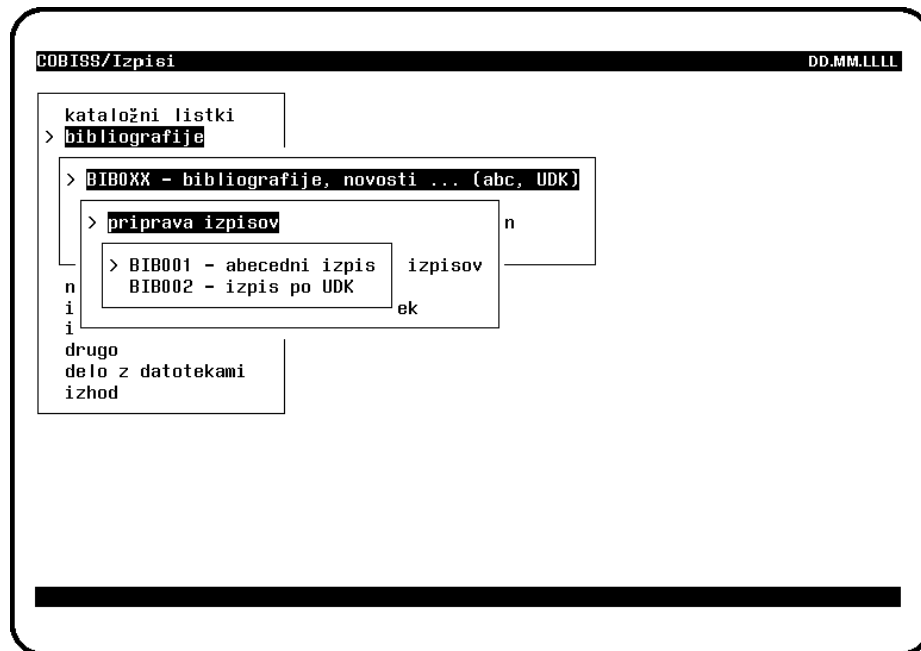
V nogi je izmenično levo ali desno paginacija in na nasprotni strani oznaka COBISS, pred pagino pa besedilo, ki ga vnesemo pri parametru `noga` (to ne velja za izpise v formatu ASCII in HTML).

Vsaka bibliografska enota je oštevilčena z bibliografsko številko. Pred njo lahko stoji oznaka, če jo vnesemo pri parametru `oznaka pred bibliografsko številko`.

Drugi del izpisa vsebuje kazala: naslovno, imensko, predmetno in vsebinsko. V kazalih se izpišejo določena polja iz vseh zapisov, ki smo jih vključili v bibliografijo, in pripadajoče bibliografske številke teh zapisov. Posamezna kazala so predstavljena v poglavju *5.1.2 Kazala*.

IZBIRA IZPISA

Skupina BIB0XX vključuje dva izpisa:

Slika 5.1 - 1: Izbira izpisa BIB0XX

IZBOR ZAPISOV

Po izbiri izpisa se nam odpre novo ekransko okno, kamor za ukazom *SELECT* vnesemo iskalni niz (gl. priručnik *COBISS2/Katalogizacija*, ukaz *SELECT*). S tem iskalnim nizom izberemo iz lokalne baze podatkov zapise, ki jih želimo vključiti v izpis.

Iščemo lahko po kateri koli iskalni predponi. Omenimo naj le predpono BI=, ki je bila uvedena prav zaradi lažjega izbiranja zapisov za bibliografijo. S to predpono iščemo po vsebini podpolja 992b - *Oznaka zapisa*. V to podpolje vnašamo dogovorjene oznake, sestavljene le iz črk in števil, ker se vsi drugi znaki interpretirajo kot ločila med posameznimi oznakami.

Primer:

992□□ bAB96, K963, JUL96

(Pomen oznak v podpolju 992b: AB96 za gradivo, ki ga je obdelal katalogizator z začetnicama AB v letu 1996; K963 za nove knjige v 3. četrtletju leta 1996; JUL96 za novo gradivo v juliju 1996.)

S pomočjo ukaza *SELECT* lahko med drugim ločimo zapise tudi glede na vrsto gradiva (monografske publikacije, serijske publikacije, članki, neknjižno gradivo).

Primer:

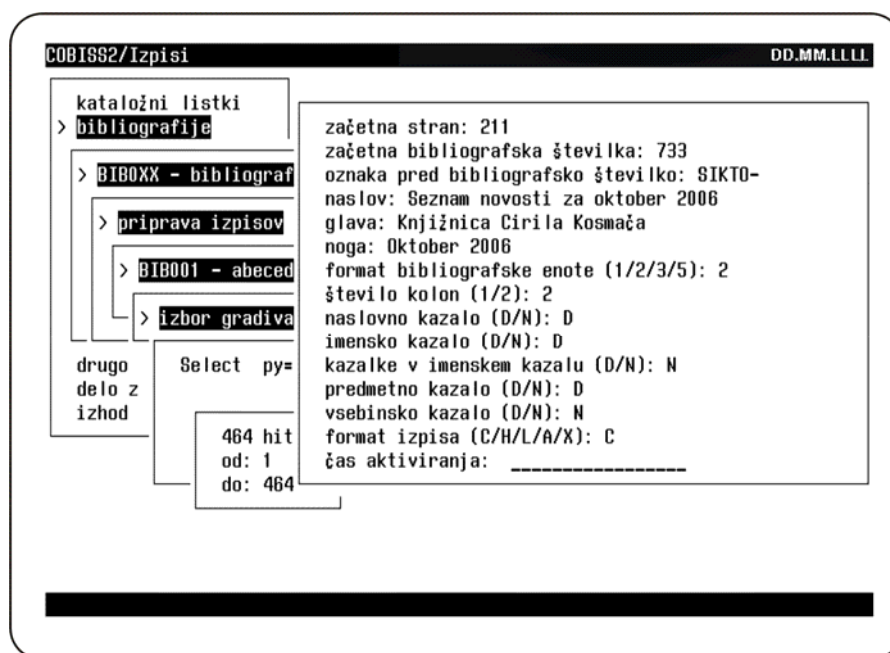
Select: *BI=JUL96/NBM*

(Izberemo zapise za izdelavo seznama novosti za neknjižno gradivo za mesec julij 1996.)

Z uporabo iskalnih predpon za predmetne oznake lahko pripravimo tudi različne tematske bibliografije.

5.1.1 Opis parametrov

Po izboru zapisov določimo še vrednosti parametrov, od katerih sta tudi odvisni vsebina in oblika izpisa.

Slika 5.1 - 2: Parametri za BIB0XX

Začetna stran

S tem parametrom določimo, s katero številko naj bo paginirana prva izpisna stran. Parameter je obvezen, privzeta vrednost je *1*. Vpišemo lahko tudi drugo vrednost, npr. pri izpisih, ki izhajajo v nadaljevanjih in imajo tekočo paginacijo.

Primer:

začetna stran: *211*

Začetna bibliografska številka

Določimo začetno bibliografsko številko prve bibliografske enote, ki se bo pojavila v izpisu. Privzeta vrednost je *1*. Tudi v tem primeru je sprememba parametra potrebna pri izpisih, ki izhajajo v nadaljevanjih: prva bibliografska številka v naslednjem izpisu je torej za ena večja od številke, ki jo ima zadnja bibliografska enota v predhodnem izpisu.

Primer:

začetna bibliografska številka: 733

Če ne želimo, da so bibliografske enote oštevilčene, privzeto vrednost zberišemo.

Oznaka pred bibliografsko številko

Vpišemo lahko oznako, ki se bo izpisala pred vsako bibliografsko številko. Običajno je to akronim knjižnice ali leto, za katero izdelujemo seznam.

Primer:

oznaka pred bibliografsko številko: *SIKTO-*

Naslov

Vnesemo lahko do 30 znakov dolgo besedilo, ki se bo izpisalo poudarjeno na prvi strani izpisa.

Primer:

naslov: *Seznam novosti za oktober 2001*

Glava

Vpišemo besedilo, ki se bo izpisalo na vrhu vsake strani v bibliografskem delu izpisa. Vnesemo lahko največ 30 znakov. Privzeto besedilo je *SEZNAM NOVOSTI*.

Primer:

glava: *SERIJSKE PUBLIKACIJE*

glava: *Knjižnica Cirila Kosmača*

Noga

Vpišemo besedilo, ki se bo izpisalo na dnu vsake strani pred pagino. Vnesemo lahko največ 30 znakov.

Primeri:

noga : *Oktober 2001*

noga : *januar–marec 1996*

Format bibliografske enote (1/2/3)

Izbiramo lahko med tremi različnimi formati izpisa bibliografske enote (za podrobnejši opis gl. poglavje 5.5 *Izpis bibliografske enote*):

"1" - *ISO 690*

"2" - *ISBD*

"3" - *IEEE*

Parameter je obvezen, privzeta vrednost je 2.

Vrednost tega parametra ne vpliva na izpis bibliografije v formatu XML.

Število kolon (1/2)

Izbiramo lahko med dvema možnostima:

"1" - *enokolonski izpis*

"2" - *dvokolonski izpis*

Pri enokolonskem izpisu so posamezne enote in vsa kazala izpisana samo v eni koloni, črke so večje (80 znakov v vrstici) in zato je izpis preglednejši, vendar se na posamezni strani izpiše manj enot kot pri dvokolonskem izpisu.

Pri dvokolonskem izpisu so enote izpisane v dveh kolonah, zato je izpis strnjen (132 znakov) in črke manjše, na eni strani pa se izpiše več enot kot pri enokolonskem izpisu.

Parameter je obvezen, privzeta vrednost je 2.

Ne glede na vrednost parametra je izpis v formatu ASCII in HTML vedno enokolonski.

Vrednost tega parametra ne vpliva na izpis bibliografije v formatu XML.

Naslovno kazalo (D/N)

Določimo, ali naj se naslovno kazalo izpiše (*D*) ali ne (*N*). Privzeta vrednost je *D*.

Imensko kazalo (D/N)

Določimo, ali naj se imensko kazalo izpiše (*D*) ali ne (*N*). Privzeta vrednost je *D*.

Kazalke v imenskem kazalu (D/N)

Določimo, ali naj se v imenskem kazalu izpisujejo tudi kazalke (*D*) ali ne (*N*). Privzeta vrednost je *N*.

Predmetno kazalo (D/N)

Določimo, ali naj se predmetno kazalo izpiše (*D*) ali ne (*N*). Privzeta vrednost je *D*.

Vsebinsko kazalo (D/N)

Določimo, ali naj se vsebinsko kazalo izpiše (*D*) ali ne (*N*). Privzeta vrednost je *N*.

Pisava izpisa (C/L)

Parameter je uveden v vseh sistemih COBISS.XX, kjer uporabljajo tudi cirilično pisavo.

Izbiramo lahko med:

"C" – cirilica

"L" – latinica

Glede na izbrani parameter se v izpisu v določeni pisavi izpišejo naslov (tudi naslovi posameznih poglavij), glava, noga, oznaka bibliografske enote itd.

Parameter je obvezen.

Razvrščanje po zaporedju črk (abc/abv)

Tudi ta parameter je uveden v vseh sistemih COBISS.XX, kjer uporabljajo tudi cirilično pisavo.

Izbiramo lahko med dvema načinoma razvrščanja bibliografskih enot v izpisu:

"abc" – razvrščanje po abecedi

"abv" – razvrščanje po azbuki

Parameter je obvezen.

Format izpisa (C/H/L/A/X)

Izbiramo lahko med:

"C" – COBISS

"H" – HTML

"L" – LaTeX

"A" – ASCII

"X" – XML

Dosedanjemu formatu COBISS, ki je uveljavljen pri vseh izpisih v segmentu COBISS2/Izpisi, so dodani formati izpisa HTML (*Hyper Text Markup Language*), LaTeX, ASCII in XML. Medtem ko izpise v formatu COBISS izpisujemo iz sistema COBISS, prenesemo datoteke v formatih HTML, LaTeX, ASCII in XML s postopkom `prenos` v druga okolja (gl. poglavje 2.4 *Prenos*).

Izpisni formati so podrobneje predstavljeni v poglavju 5.6 *Formati izpisov*. Parameter je obvezen, privzeta vrednost je *C*.

5.1.2 Kazala

Naslovno kazalo

V naslovnem kazalu se izpišeta glavni stvarni naslov z oznako dela in stvarnim naslovom dela (200ahi) ter vzporedni stvarni naslov (200d), poleg tega pa tudi naslovi prilog, dodanih ter prikritih oziroma priključenih del iz polj 421 in 423.

Za posameznim naslovom se izpišejo bibliografske številke pripadajočih bibliografskih enot.

Kazalo je urejeno po abecedi glavnega in vzporednega stvarnega naslova iz polja 200 ali po razširjeni obliki glavnega stvarnega naslova iz polja 532.

Primer:

Stavbarnice 1
Stihija 38
150 let fotografije na Slovenskem 19

Tantos Iris como dragones 44
Todos los Iris al Iris 45

Imensko kazalo

V imenskem kazalu so po abecedi urejene enotne značnice za fizične osebe in korporacije, ki nosijo primarno, alternativno ali sekundarno odgovornost (blok 7XX) ter enotne značnice za avtorje prilog ter dodanih, prikritih in priključenih del (polji 421 in 423).

Pri vsaki enotni značnici se izpišejo bibliografske številke pripadajočih bibliografskih enot. Pri tistih osebah oz. korporacijah, ki nosijo alternativno ali sekundarno odgovornost (polja 7X1 in 7X2) se poleg enotne značnice izpiše tudi vrsta odgovornosti (iz podpolja 4).

Po dogovoru s knjižničnim informacijskim servisom je možno izpisati tudi naslov publikacije pri tistih osebah oz. korporacijah, ki nosijo primarno ali alternativno odgovornost (polja 7X0 in 7X1).

Kadar želimo, da so v imensko kazalo uvrščene tudi kazalke (blok 9), moramo parameter kazalke v imenskem kazalu nastaviti na vrednost *D*.

Kazalke se izpišejo brez bibliografske številke.

Primer:

Bibič, Adolf (avtor) 29
 Biesty, Stephen 2
 Britansko zdravniško združenje glej British Medical Association
 British Medical Association 4

 Carroll, Stephen 3
 Celebrini, Dubravka (priređitelj) 13

 Ferbar, Janez (prevajalec) 5, 31, 51
 Fink, Mitja Hafner- glej Hafner-Fink, Mitja
 Fink-Hafner, Danica (avtor) 29
 Frkovič-Grazio, Snježana (avtor) 30

 Golouh, Rastko (avtor) 30
 Gore, Al (avtor predgovora) 18
 Grazio, Snježana Frkovič- glej Frkovič-Grazio, Snježana

 Habberton, John 7
 Hafner, Danica Fink- glej Fink-Hafner, Danica
 Hafner-Fink, Mitja (avtor) 29
 Herrmann, Friedrich (avtor, ilustrator) 5
 Horvat, Martin (urednik) 9

 IFIP WG 11.3 workshop on database security (1988 ; Kingston, Ont.) 8

Predmetno kazalo

V predmetnem kazalu se izpišejo kontrolirane predmetne oznake (iz polj 600–609) in prosto oblikovane predmetne oznake (iz polja 610). Pri vsaki enoti v kazalu se izpišejo pripadajoče bibliografske številke bibliografskih enot.

Na voljo sta dva tipa predmetnega kazala. Pri prvem tipu se za posamezne zapise izpišejo vse permutacije podpolj 610a in podpolj iz polja 600.

Primer:

albumi/ Gorenjska 66
 alternativni energetski viri/ geotermalna energija/ termalne vode 55
 angleščina/ računalništvo/ terminološki slovarji/ slovenščina 241

 geotermalna energija/ termalne vode/ alternativni energetski viri 55
 Gorenjska/ albumi 66

 računalniška grafika/ stereogram 43
 računalništvo/ terminološki slovarji/ slovenščina/ angleščina 241

 slovenščina/ angleščina/ računalništvo/ terminološki slovarji 241
 stereogram/ računalniška grafika 43

 termalne vode/ alternativni energetski viri/ geotermalna energija 55
 terminološki slovarji/ slovenščina/ angleščina/ računalništvo 241
 terminološki slovarji/ slovenščina/ nemščina/ borznništvo 237

Pri drugem tipu so v izpisu združena vsa polja 600–610 z enakimi značnicami, posebej so izpisane le različne podznačnice.

Primer:

Rudarsko-geološka fakulteta (Tuzla) - 1960/1990 918
 Rude
 - obogatitev - flotacija - učbenik za fakultete 1024
 - priprava - učbenik za fakultete 1021
 Rudniki
 - eksploatacija - učbenik za fakultete 1026
 - jamski prostori - rudarski stroji - učbenik za fakultete 1022
 - miniranje - vrtanje - učbenik za fakultete 1025
 Slikarstvo
 - katalog razstave 1152
 - modernizem - Slovenija - 1880/1980 - študija 1144

Privzet je drugi tip predmetnega kazala. Knjižnica, ki želi uporabljati prvi tip predmetnega kazala, to sporoči knjižničnemu informacijskemu servisu.

Vsebinsko kazalo

Za vsebinsko kazalo se odločimo predvsem pri izpisu po skupinah UDK, da dobimo seznam vseh skupin UDK s pripadajočimi stranmi. Vsebinsko kazalo se izpiše na koncu seznama. Izjema so le sezname novice pripravljeni v formatu HTML, kjer se vsebinsko kazalo izpiše na začetku.

Primer:

VSEBINA	
0 SPLOŠNO	1
1 FILOZOFIJA. PSIHOLOGIJA	3
2 VERSTVO. MITOLOGIJE	8
3 DRUŽBENE VEDE	8
5 NARAVOSLOVNE VEDE	10
6 UPORABNE VEDE	10
7 UMETNOST. ARHITEKTURA. FOTOGRAFIJA. GLASBA. ŠPORT	10
80 JEZIKOSLOVJE	11
82 KNJIŽEVNOST NASPLOH	13
82.0 LITERARNA VEDA. LITERARNA TEORIJA	15
82(091) LITERARNA ZGODOVINA	15
9 DOMOZNANSTVO. ZEMLJEPIŠ. BIOGRAFIJE. ZGODOVINA	16
NASLOVNO KAZALO	17
IMENSKO KAZALO	19
PREDMETNO KAZALO	23

5.1.3 BIB001 – abecedni izpis

Pri abecednih izpisih so enote urejene po abecedi značnic. Značnica je izpisana poudarjeno.

Na naslednji strani je prikazan primer prve strani dvokolonskega izpisa seznama novosti. Bibliografske enote so izpisane v formatu ISBD.

januar-marec 2001	
SEZNAM NOVOSTI	
ANDREWS, Virginia C. Otrok mraka / V. C. Andrews ; [prevedla Breda Lipovšek]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (Ljubljana : Mladinska knjiga). - 428 str. ; 24 cm. - (Zbirka Oddih)	oblikovala Claire Jones ; prevedla Andreja Peček]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (natisnjeno na Tajskem). - 1 postavljanke ([8] str.) : barvne ilustr. ; 25 cm. - (Minkina zbirka)
COBISS.SI-ID 109873408 SIRMB 1	- - Minkin dan na kmetiji / Lucy Cousins. - cop. 2001. - [14] str. : barvne ilustr. ; 10 cm
ANDREWS, Virginia C. Polnočna šepetanja / V. C. Andrews ; [prevedla Nada Pantič Starič]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (Ljubljana : Mladinska knjiga). - 374 str. ; 24 cm. - (Zbirka Oddih)	COBISS.SI-ID 1979828 SIRMB 6
COBISS.SI-ID 109872896 SIRMB 2	ČU ČU ČUUU! . - Ljubljana : Mladinska knjiga, cop. 2001 (izdelano na Kitajskem). - 1 kartonka ([10] str.) : ilustr. ; 10 x 14 cm. - (Knjiga ropotulja)
.	COBISS.SI-ID 8819877 SIRMB 7
.	.
.	.
COUSINS, Lucy Minka v avtobusu / Lucy Cousins ; [izvirmo besedilo napisal Andrew Brenner ; prevedla in uredila Andreja Peček]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001. - [21] str. : barvne ilustr. ; 21 cm	DE ANGELIS, Barbara Skrivnosti o moških, ki bi jih morala poznati vsaka ženska / Barbara De Angelis ; [prevedla Irena Kovačič]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (Maribor : Ma-tisk). - 266 str. ; 21 cm
COBISS.SI-ID 8737436 SIRMB 4	COBISS.SI-ID 3225139 SIRMB 9
COUSINS, Lucy Minka v kopalnici / Lucy Cousins ; [izvirmo besedilo napisal Andrew Brenner ; prevedla in uredila Andreja Peček]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (natisnjeno v Hongkongu). - [20] str. : barvne ilustr. ; 21 cm	DEXTER, Colin Tihi svet Nicholasa Quinna : inšpektor Morse na univerzi / Colin Dexter ; [prevedel Radovan Kozmos]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (Maribor : Ma-tisk). - 252 str. : zvd. ; 24 cm. - (Zbirka Oddih)
COBISS.SI-ID 8737180 SIRMB 5	COBISS.SI-ID 110447872 SIRMB 10
COUSINS, Lucy Minkina kmetija : postavljanke in igralna knjiga / Lucy Cousins ; [postavljanke	DOCHÉ, Charles Poznam 100 živali / Charles Doché ; [prevedla Maja Bajželj]. - Ljubljana :
COBISS	leposlovje 1

Slika 5.1 - 3: Izpis BIB001

5.1.4 BIB002 – izpis po UDK

Pri izpisih po UDK so enote urejene po skupinah UDK iz podpolja *675b - Skupina*, znotraj posamezne skupine pa po abecedi značnic.

Poimenovanja skupin UDK se izpišejo z večjimi črkami poudarjeno.

Pred instalacijo programa za izpis bibliografij morajo knjižnice določiti šifrant skupin UDK (gl. priročnik *COBISS2/Katalogizacija*, ukaz *EDIT CODES*, CODE 87). Tako je vnos skupin UDK v podpolje 675b kontroliran, saj lahko vnašamo le tiste skupine UDK, ki so v šifrantu.

Zapisi, ki nimajo vnesene skupine UDK v podpolju 675b, se izpišejo na začetku izpisne liste.

Na naslednji strani je prikazan primer prve strani dvokolonskega izpisa seznama novosti, urejenega po UDK. Bibliografske enote so izpisane v formatu ISBD.

0	Mariborska knjižnica	2
Seznam novosti - april 2002		
0 SPLOŠNO		
<p>KNJIGA, ki razkriva svet / [besedila Luisa Cesana ... [et al.] ; ilustracije Susanna Addario ... [et al.] ; prevod Maja Kraigher]. - Ljubljana : Alba 2000, 2002 (Ljubljana : Schwarz). - 96 str. : ilustr. ; 30 cm</p>	1	<p>sprema beseda Boris Vezjak. - Ljubljana : Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001 (Ljubljana : Littera picta). - 212 str. : portret ; 22 cm. - (Philosophica. Series Classica / Založba ZRC, ZRC SAZU)</p> <p>COBISS.SI-ID 115195392</p> <p style="text-align: right;">6</p>
<p>COBISS.SI-ID 115847424</p>		
<p>MICROSOFT Windows XP korak za korakom / [avtor Online Training Solutions ; prevod Iolar]. - Ljubljana : Pasadena, 2002 (Ljubljana : Tiskarna Ljubljana). - XV, 333 str. : ilustr. ; 21 cm</p>	2	<p>URŠIČ, Marko, 1951-</p> <p>Štirje časi : filozofski pogovori in samogovori. Pomlad : prvi čas / Marko Uršič. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Cankarjeva založba, 2002 ([Ljubljana] : Biro M). - 602 str. ; 23 cm</p> <p>COBISS.SI-ID 116250624</p> <p style="text-align: right;">7</p>
<p>COBISS.SI-ID 116856576</p>		
.		.
.		.
.		.
ŠMEN, Branko		
<p>Molčeče nevidno bratstvo : prostozidarstvo na Slovenskem / Branko Šmen. - Murska Sobota ; Zagreb ; Ljubljana : Magnolija, 2002 ([Ljubljana] : Euroadria). - 399 str. : ilustr. ; 25 cm</p>	4	<p>AUBERT, Roger</p> <p>Zgodovina Cerkev. 6, Cerkev svetovnih razsežnosti / [R. Aubert in sodelavci P. E. Crunicam ... [et. al.] ; prevod Marko Urbanija, Marija in Pavel Bratina ; kazala Zmaga Kumer ; slovenske fotografije Marjan Smerke, arhiv Družine]. - Ljubljana : Družina, 2002 (Ljubljana : Tiskarna Ljubljana). - 512 str. : ilustr. ; 24 cm</p>
<p>COBISS.SI-ID 116617216</p>		
1 FILOZOFIJA. PSIHOLOGIJA		
<p>KANTE, Božidar</p> <p>Filozofija umetnosti / Božidar Kante. - Ljubljana : Jutro, 2001. - 256 str. : ilustr. ; 24 cm</p>	5	<p>Vsebina na nasl. str.: Katolicizem v anglosaškem svetu in Južni Ameriki ; Misijoni in katoliške vzhodne Cerkev ; Papeži s konca XX. stoletja</p> <p>COBISS.SI-ID 115689216</p> <p style="text-align: right;">9</p>
<p>COBISS.SI-ID 115327744</p>		
<p>PLATO</p> <p>Parmenid / Platon ; prevod, opombe in</p>		<p>CERKEV na slovenskem v 20. stoletju / [uredili Metod Bedenik , Janez Juhart in Bogdan Kolar ; kazala pripravil Edo Škulj]. -</p>
<p>COBISS</p>		Seznam novosti 1

Slika 5.1 - 4: Izpis BIB002